

1. ชื่อผลงาน / โครงการพัฒนา : การติดตามผลการดูแลปัญหาทุพโภชนาการในเด็กบกพร่องทางสติปัญญา
(Follow up care to malnutrition in the children with intellectual disabilities)
2. ที่ปรึกษาโครงการ : รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร
3. ทีมงาน : ฝ่ายโภชนาการ
4. คำสำคัญ : การติดตามผล; ปัญหาทุพโภชนาการ; เด็กบกพร่องทางสติปัญญา
5. เป้าหมาย :

- 5.1 เพื่อให้เด็กบกพร่องทางสติปัญญามีพฤติกรรมกรับบริโภคอาหารที่ถูกต้อง เหมาะสมตามวัยและสภาวะโรค
- 5.2 เพื่อให้เด็กบกพร่องทางสติปัญญาที่มีปัญหาด้านโภชนาการมีภาวะโภชนาการดีขึ้น

6. ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ :

จากการทบทวนกระบวนการดูแลด้านโภชนาการในเด็กบกพร่องทางสติปัญญาที่มีปัญหาด้านโภชนาการ พบว่า แพทย์จะเป็นผู้ประเมินด้านสุขภาพของเด็กบกพร่องทางสติปัญญาและเมื่อพบว่า มีปัญหาด้านโภชนาการ จึงส่งปรึกษานักโภชนาการ ทำให้การดูแลด้านโภชนาการ สำหรับเด็กบกพร่องทางสติปัญญา ที่มีปัญหาด้านโภชนาการ อาจไม่ครอบคลุม เนื่องจากมีผู้มารับบริการจำนวนมาก และผู้ดูแลยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลด้านโภชนาการสำหรับเด็กบกพร่องทางสติปัญญาที่มีปัญหาด้านโภชนาการ และการปฏิบัติตัวขาดความต่อเนื่อง ส่งผลให้การดูแลด้านโภชนาการในเด็กบกพร่องทางสติปัญญาที่มีปัญหาด้านโภชนาการไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นฝ่ายโภชนาการ จึงค้นหาโอกาสพัฒนาปรับขั้นตอนการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลเด็กบกพร่องทางสติปัญญาที่มีปัญหาด้านโภชนาการ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กบกพร่องทางสติปัญญาที่มีปัญหาทุพโภชนาการ คือ อ้วน น้ำหนักน้อย/ขาดสารอาหาร

7. การเปลี่ยนแปลง :

- 7.1 เพิ่มขั้นตอน ดำเนินการร่วมกับหน่วยบริการ เผื่อระวังภาวะโภชนาการของเด็กบกพร่องทางสติปัญญาที่มีมารับบริการในหอผู้ป่วย เพื่อค้นหาปัญหาด้านโภชนาการเชิงรุก
- 7.2 เพิ่มการมีส่วนร่วม ดำเนินการ วางแผนการดูแลเด็กบกพร่องทางสติปัญญาที่มีปัญหาด้านโภชนาการ ร่วมกับสหวิชาชีพ เช่น นักกายภาพ พยาบาล
- 7.3 เพิ่มช่องทางการติดตามผลการดูแล มีการติดตามผลการดูแลด้านโภชนาการกับผู้ดูแล โดย ช่องทางโทรศัพท์ เพื่อกระตุ้นเตือนให้ปฏิบัติตัวอย่างต่อเนื่อง และให้กำลังใจ
- 7.4 เพิ่มความชัดเจนในการติดตามผล มีการกำหนดระยะเวลาในการติดตามผลการดูแลที่ชัดเจน คือ ทุก 3 เดือน

8. การวัดผลและผลการเปลี่ยนแปลง :

การดูแลด้านโภชนาการในเด็กบกพร่องทางสติปัญญาที่มีปัญหาน้ำหนักตัวมากเกินไป
กรณีศึกษา เด็กชาย วัย 10.4 ปี แพทย์วินิจฉัยเป็นออทิสติก รับบริการที่กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ มีน้ำหนักตัว 68.5 กิโลกรัม ส่วนสูง 147 เซนติเมตร มีปัญหาด้านโภชนาการ คือ อ้วน

8.1 จากการติดตามผลการดูแลด้านโภชนาการเมื่อครบ 3 เดือนแรก ซึ่งกิจกรรมที่ให้คำแนะนำปรึกษา ผู้ดูแลจะเกี่ยวข้องกับการควบคุมอาหาร ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรับบริโภคอาหาร เพิ่มการออกกำลังกาย และจัดอาหารควบคุมไขมันและพลังงานให้กับผู้ป่วยเท่านั้น พบว่า น้ำหนักของผู้ป่วยคงที่ ไม่ลดลงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ 3 กิโลกรัมในเวลา 3 เดือน

8.2 ปรับแผนการดูแลผู้ป่วย โดยส่งต่อปรึกษานักกายภาพบำบัด เพื่อจัด โปรแกรมการออกกำลังกาย และส่งข้อมูลแผนการดูแลด้านโภชนาการให้กับพยาบาล เพื่อช่วยกระตุ้นเตือนและติดตามผู้ดูแล ผลการติดตามเมื่อครบ 3 เดือน พบว่า ผู้ป่วยสามารถลดน้ำหนักตัวได้ 3.7 กิโลกรัม

9. สรุปผลงานโดยย่อ :

การเพิ่มขึ้นขั้นตอนการเฝ้าระวังภาวะโภชนาการ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดูแลของทีมสหวิชาชีพ เพิ่มช่องทางการติดตาม และกำหนดระยะเวลาการติดตามผลการดูแลที่ชัดเจน ส่งผลให้การดูแลด้านโภชนาการเด็กบกพร่องทางสติปัญญาที่มีปัญหาด้านโภชนาการมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

10. บทเรียนที่ได้รับ :

10.1 ได้แนวทางปฏิบัติการดูแลด้านโภชนาการในเด็กบกพร่องทางสติปัญญาที่มีปัญหาทุพโภชนาการ

10.2 ขยายผลแนวทางปฏิบัติการดูแลด้านโภชนาการในเด็กบกพร่องทางสติปัญญาที่มีปัญหาด้านโภชนาการอื่นๆ

11. การติดต่อกับทีมงาน : นางสาวเกศกนก เอกชาติปัญญา นักโภชนาการปฏิบัติการ เบอร์โทร 70933 หรือ 70427